

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фольклор як художня система

Освітня програма Польська мова і література
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 035 Філологія
035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – польська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2018 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фольклор як художня система
Викладач (-і)	К. ф. н., доц. Процюк С. В., Процюк Л. Б.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
Е-mail викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС –3 (30 год)
Посилання на сайт дистанційного Навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення актуальних проблем фольклористики як наукової системи 5 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є фольклор як художня система. Курс “Фольклор як художня система” є невід’ємною частиною фахової освіти студентів ННІ української філології, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національної культури та літератури. Успішне засвоєння лекційно-семінарського курсу забезпечує ґрунтовну літературознавчу підготовку студентів-філологів, сприяючи при цьому вихованню національної гідності.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні світоглядні системи українського фольклору 2. Система жанрів української фольклористики 	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Лекційно-семінарський курс «Фольклор як художня система» має на меті ознайомлення студентів з основними теоретичними засадами усної народної творчості. Під час опанування згаданого курсу студенти поглиблюють розуміння понять: фольклор, фольклористика, усна народна творчість, жанри, родо-жанрові утворення.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є досягнення студентами ґрунтовних знань основ фольклористики, передбачених програмою, розуміння ними провідних тенденцій розвитку усної народної творчості</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> -основні теоретичні поняття з українського фольклору; -основні школи і напрями фольклористики; -особливості класифікації українського фольклору; -особливості жанрової системи української усної народнопоетичної творчості; -жанрову специфіку окремих народнопоетичних різновидів; -поетикальні особливості творів ліричних фольклорних жанрів; -жанрово-стильову самобутність ліро-епічних творів; -особливості побутування прозових народнопоетичних жанрів; -специфіку і динаміку розвитку і побутування народнопоетичних творів на різних історичних етапах; -специфіку давньої української міфології; -провідні мотиви й образи народних текстів; -сучасні дослідження народнопоетичних жанрів; -найвідоміших українських кобзарів; відомих фольклористів, -найважливіші фольклористичні видання. 	
4. Результати навчання (компетентності)	

Здатність до аналізу наукової літератури з проблем фольклористики, навички філологічного аналізу фольклорного твору. Володіння методикою збирання фольклорних творів. аналіз специфічних рис фольклору в порівнянні з художньою літературою. основних теорій походження фольклору. характеристика носіїв і збирачів фольклору. основних етапів розвитку української фольклористики та її актуальних проблем на сучасному етапі, складників фольклорного жанру, основних принципів класифікації фольклорних жанрів, жанрової системи українського фольклору.

визначення, історія назви-терміна, жанрові ознаки, риси поетики, класифікації, спосіб побутування, історію збирання, видання і дослідження, зв'язок з художньою літературою фольклорних жанрів, що вивчаються за даною програмою.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18 (очна форма), 2 (заочна форма)
Практичні	12
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
I	035 Філологія 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	Перший	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін Виконання
Змістовий модуль 1 Тема 1. Фольклор і фольклористика 1. Етнічні особливості фольклору 2. Періодизація фольклору 3. Напрями та школи фольклористики	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Основні світоглядні системи українського фольклору 1. Дохристиянські вірування українців 2. Вплив християнства на українську народну творчість 3. Українська	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять

народна творчість та світові релігії					
Тема 3. Міфологія та усна народна творчість <ol style="list-style-type: none"> 1. Давня праслов'янська міфологія та усна народна творчість 2. Вплив міфологій інших націй на усну народну творчість 	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 4. Пісенна народно-поетична творчість <ol style="list-style-type: none"> 1. Календарно-обрядова творчість 2. Суспільно-побутова творчість 3. Родинно-побутова творчість 	Практичне заняття	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 5. Календарно-обрядова творчість <ol style="list-style-type: none"> 1. Зимовий цикл пісень 2. Весняний цикл пісень 3. Літній та осінній цикли пісенної творчості 	Практичне заняття	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 6. Родинно-побутова творчість <ol style="list-style-type: none"> 1. Весільна обрядовість 	Практичне заняття	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>2. Народна обрядовість, пов'язана з народженням дитини</p> <p>3. Похоронна обрядовість. Голосіння</p>					
<p>Тема 7. Суспільно-побутові пісні</p> <p>1. Козацькі пісні</p> <p>2. Чумацькі пісні</p> <p>3. 3. Кріпацькі та інші пісні</p>	Практичне заняття	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Змістовий модуль 2.</p> <p>Тема 1. Народний ліро-епос та лірика</p> <p>1. Загальний огляд родових ознак народної творчості</p> <p>2. Особливості народного ліро-епосу</p> <p>3. Народна лірика: жанри та види</p>	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 2. Народна проза</p> <p>1. Специфіка казки.</p> <p>2. Особливості притчі</p> <p>3. Народні легенди</p>	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 3. Народна драма</p> <p>1. Вертепне дійство</p> <p>2. Народний міраклъ</p>	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять

3. Містерія як драматичне дійство: фольклорний вимір					
Тема 4. Дитячий фольклор 1. Колискові пісні та забавлянки 2. Дитяча пареміографія 3. Жанри на перетині загальної народної творчості та дитячого фольклору	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 5. Зв'язок фольклору з художньою літературою 1. Народний епос та художня література 2. Народна проза та красне письменство 3. Фольклорний ліро-епос та белетристика	Лекція	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 6. Героїчний епос в усній народній творчості 1. Билини 2. Пісні-хроніки 3. Думи	Практичне заняття	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 7. Народна пареміографія 1. Художня природа народних	Практичне заняття	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять

паремій 2. Різновиди та класифікація паремій 3. Поетика малих жанрів фольклору					
Темв 8. Історична народна проза 1. Легенда як жанр 2. Народні перекази 3. Народні оповідання	Практичне заняття	1-12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	За п'ятибальною шкалою	протягом семестру згідно з розкладом занять
Заочна форма Тема 1. Фольклор і фольклористика 1. Етнічні особливості фольклору 2. Періодизація фольклору 3. Напрями та школи фольклористики	Лекція	1 - 12	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год		протягом семестру згідно з розкладом занять

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»)
Вимоги до письмової роботи	Чітке, логічно-послідовне висвітлення поставленої проблеми, наведення прикладів
Практичні заняття	Оцінюються за п’ятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів

7. Політика курсу

Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1](#) і [Положення 2](#)

8. Рекомендована література

Основна література

1. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. — К.: Либідь, 1998. — 408 с
2. Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народнопоетична творчість. - К.: Вища школа, 1985. - 360с.
3. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т., 9 кн. — Т. 1. — К.: Либідь, 1993. — 392 с.
4. Дей О.І. Українська народна балада. - К.: Наук.думка, 1986. -263с.
5. Єфремов С. Історія українського письменства. — К.: Феміна, 1995. — 688 с.
6. Колесса Ф. Українська усна словесність / Вступ, ст. М. Мушин-ки. — Едмонтон, 1983. — С 1—154.
7. Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість.:Підручник. - К.: Знання - Прес.2003. - 591с.
8. Мишанич С.В. Система жанрів в українському фольклорі // Українознавство: Посібник. — К.: Зодіак-ЕКО, 1994. — С 263—276.
9. Пропп В. Поетика фольклора. — М.: Лабиринт, 1998. — 352 с.
10. Сиваченко М.Є. Сторінки української літератури і фольклористики. — К.: Наук, думка, 1990. — 301 с
11. Франко І. Дві школи в фольклористиці // Франко І. Твори: У 50 т. — Т. 29. — К.: Наук, думка, 1981. — С 416—424.
12. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). — Тернопіль, 1994. — 480

Додаткова література

1. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис: У 2Т. -К. : Оберіг, 1991. - Т.1. - 450с.,Т.2. -445с.
2. Грушевський М. Історія української літератури: У 6Т., 9кн. - Т.1. -К.:Либідь, 1993.-392с.
3. Дунаєвська Л.Ф. Українська народна казка. - К.:Вища школа, 1987.-127с.
4. Драгоманов М.П. Вибране. - К.:Либідь, 1991. - 461с.

5. Кіліченко Л.М., Лещенко П.Я., Проценко І.М. Народнопоетична творчість для дітей//Українська дитяча література. - К.:Вища школа, 1979.-С 29-61.
6. Лозко Г. Українське народознавство. - К., Зодіак - ЕКО, 1995. -368с
7. Плісецький М. Українські народні думи. Сюжети і образи. - К.; Кобза, 1994.-364с.
8. Поліщук Ф.М. Український фольклор. Давня українська література. Практичні заняття: Навч. посібник. - К.: Вища школа; 1991.-190с.
9. Пазяк М.М. Українські прислів'я та приказки. Проблеми пареміології та пареміографії. - К.:Наук.думка, 1984. - 204с.
10. Український фольклор: критичні матеріали / Упор. С.К. Бисикало, Ф.М. Борщевський, К.:Вища школа, 1978. - 287с
11. Український фольклор: Хрестоматія^ / Упор. О.Ю.Бріцина, Г.В. Довженок, Н.С. Шумада. - К.: Освіта, 1997. - 752с.
12. Шумада Н.С. Поетична творчість українського народу/У Закувала зозуленька: Антологія української народної творчості. - К., 1989.- С. 5-18.

Викладачі: кандидат філологічних наук, доцент Процюк С. В., кандидат філологічних наук, доцент Процюк Л. Б.

